

Lasse Rahkonen

SÄHKÖALAN OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN

Sähkötekniikan koulutusohjelma

2012

SÄHKÖALAN OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN

Rahkonen, Lasse
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sähkötekniikan koulutusohjelma
syyskuu 2012
Ohjaaja: Pulkkinen, Petteri
Sivumäärä:32
Liitteitä:2

Asiasanat: osakeyhtiö, yrityksen perustaminen

Opinnäytetyön aiheena oli uuden yrityksen perustaminen sähköalalle. Opinnäytetyössä on kerätty tietoa uuden yrityksen perustamiseen liittyvistä aiheista. Tietoja käytetään pohjana oman yritystoiminnan aloittamiseksi lähitulevaisuudessa. Yrityksen toimintakenttä tulee sijoittumaan sähkö- ja rakennusosalalle ja toiminta toteutetaan osakeyhtiö muotoisena. Tästä syystä opinnäytetyön sisältö on rajattu käsittelemään asioita kyseisestä näkökulmasta.

Perustettavassa osakeyhtiössä toimii aloitusvaiheessa vain kaksi työntekijää, rakennusinsinööri ja sähköinsinööri eli minä. Työn sisältö pyrkii palvelemaan omaa osa-alueitani yrityksessä eli sähköpuolta. Tämänvuoksi osa työn sisällöstä koskee vain sähköalaa. Suuri osa työstä on yleistietoa, joka koskee jokaista uutta yritystä, kuten verotus, rahoitus, kirjanpito ja sosiaaliturva.

Työn loppupuolelta löytyy joitakin laskelmia jotka ovat tehty sähkösuunnittelua, -urakoitaa ja -asennustyötä silmälläpitäen. Liittinä oma liiketoimintasuunnitelma, joka on laadittu Turun yrityspalvelukeskus Potkurin valmiiseen liiketoimintasuunnitelmapohjaan.

THE FOUNDATION OF THE ELECTRICAL ENGINEERING COMPANY

Rahkonen, Lasse

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Electrical Engineering

September 2012

Supervisor: Pulkkinen, Petteri

Number of pages:32

Appendices:2

Keywords: new corporation, starting business

The purpose of this thesis was to find out the actions for founding a new corporation in electrical industries. In this thesis information was collected about topics that need to be considered when starting a new business. Collected information will be used as a guideline for the startup of my own corporation. The founded corporation will be operating in the field of electric engineering and building industry and therefore this thesis is restricted to deal with the issues from that point of view.

At the beginning there will be two workers in the founded corporation; construction engineer and me as an electrical engineer. The contents of this thesis serve my field of the corporation. Most parts of this thesis, like explanations of the taxes, funding, accounting and social security, are so called universal knowledge which concerns the founding of all the new corporations. Last part of the thesis includes some calculations about electric planning, contracting and installation work and in the end there is a business plan as attachment.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	YRITYKSEN PERUSTAMINEN	7
2.1	Toiminta-ajatus	7
2.2	Liikeidea	7
2.3	Käytännön perustamistoimet	8
2.3.1	Yhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin.....	9
2.3.2	Osakeyhtiön hallinto	10
2.3.3	Yhtiökokous	10
3	RAHOITUS.....	10
3.1	Oman pääoman ehtoinen rahoitus.....	11
3.2	Vieraan pääoman ehtoinen rahoitus.....	11
3.2.1	Pääomasijoittaja	11
3.3	Yritystuki	12
3.4	Starttiraha.....	12
3.5	Finnvera	12
3.5.1	Finnveran rahoitus palvelut.....	13
4	KIRJANPITO	13
4.1	Kirjanpidon järjestäminen.....	14
4.2	Tuloslaskelma	14
4.3	Tase	14
4.4	Tilintarkastus	14
5	OSAKEYHTIÖN VEROTUS.....	15
5.1	Alv	15
5.1.1	Arvonlisäverollisesta toiminnasta on rekisteröidyttävä	16
5.1.2	Arvonlisäveron määrä	16
5.1.3	Arvonlisäverolliseen toimintaan liittyvät ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksia.	17
5.1.4	Verovähennykset.....	17
5.2	Ennakkoperintärekisteri	17
5.3	Kaupparekisteri.....	18
6	YRITTÄJÄN SOSIAALITURVA	18
6.1	Työttömyysturva.....	18
6.2	Yrittäjän terveydenhuolto	19
6.3	Muu sosiaaliturva.....	19
7	VAKUUTUKSET	20
7.1	YEL (Yrittäjien eläkelaki)	20

7.1.1 Eläketurvakeskuksen työtulo-ohje	21
7.2 TyEL (Työntekijän eläkelaki).....	23
7.3 Vapaaehtoiset vakuutukset	24
8 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA	24
9 SWOT- ANALYYSI.....	25
10 LASKELMIA	26
11 PÄÄTELMÄT.....	30
LÄHTEET.....	31
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yrityksen perustamiseen ei kannata rynnätä suinpäin. Ideoiden ja ajatusten kannattaa antaa rauhassa muhia ja muotoutua lopullisen liikeidean pohjaksi. Menestyäkseen yritykseen tarvitaan osaavaa henkilöstöä, jolla oikeanlainen koulutus, työkokemus tai parhaassa tapauksessa molemmat.

Sähköalanyrityksen voi perustaa kuka tahansa. Yrityksessä tulee kuitenkin olla henkilö, jolla on lupa sähkötöiden johtamiseen. Työntekijöiltä ei vaadita lupia vastuunalaisen henkilön valvonnassa tehtävissä töissä, mutta käytännössä sähköasennuksia tehdään itsenäisesti, jolloin asennushenkilöillä tulee myös olla lupa sähkötöihin. Sähkösuunnittelua saa toteuttaa kuka tahansa, koska vastuu on asentajalla. Suunnittelun onnistumisen kannalta on kuitenkin tärkeää tietää asennustoteutuksissa käytettävät toimintatavat ja mahdollisuudet, jotta suunnitelmien toteuttaminen on kustannustehokasta ja ylipäättään mahdollista.

Yrityksen perustamiseen liittyy myös monia muita seikkoja kuin pelkkä tekninen osaaminen. Tarvitaan laajempaa tuntemusta toimialalta ja markkinoista joilla toimitaan, sekä perustiedot markkinoinnista, sopimusasioista, kirjanpidosta ja verotuksesta. Aloittava yritys tarvitsee myös hyvän liikeidean ja riittävän rahoituksen ja tietysti myös asiakkaat, mitä huolellisemmin valmistelut on tehty sitä nopeammin yritys saadaan täysin toimintakuntoon.

2 YRITYKSEN PERUSTAMINEN

2.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatus on yrityksen ajatuksellinen perusta, toiminnan perussuunnan määrittäminen. Toiminta-ajatuksen tulisi vastata kysymyksiin: mihin tarpeeseen, kenelle, mitä. Toiminta-ajatus tulisi pystyä rajaamaan riittävän suppeaksi, jotta alkavalla yrityksellä olisi mahdollisuus menestyä. Tarpeeksi suppealla toiminta-ajatuksella saadaan yrityksen voimavarat ja osaaaminen kohdistettua oikeisiin tuotteisiin ja palveluihin. Suppealla ja rajattulla toiminta-ajatuksella pystytään myös vaikuttamaan ratkaisevasti yrityksen alkuinvestointeihin.

Toiminta-ajatus määriteltäessä on hyvin tärkeää miettiä prosesseja ja toimintoja kokonaisuutena, eikä vain valmiista lopputulosta. Yksinkertaistettuna ajatuksena voidaan käyttää kahden laudan liittämistä kiinni toisiinsa. Kyseisen toimenpiteen voi suorittaa esimerkiksi naulaamalla, ruuvaamalla, liimaamalla tai käyttämällä useampaa keinoa yhtäaikaista. Lopputulos kuitenkin näyttää melko samalta. Prosessin aikana kuitenkin syntyy eroja kustannuksiin ja valmiin tuotteen kestävyys, mutta samalla myös mahdollinen ratkaiseva ero kilpailijoihin. Aloittavan yrityksen kannalta on ensisijaisen tärkeää muodostaa kustakin toiminnosta ja prosessista selkeä kuva ennen toiminnan aloittamista eikä vain ajatella valmiista lopputulosta. Näin ollen mahdollistaan kustannustehokas tuote tai palvelu heti sen elinkaaren alkuvaiheessa. [1]

2.2 Liikeidea

Liikeidea on yrityksen tapa toteuttaa toiminta-ajatus. Toiminta-ajatuksena oli mihin tarpeeseen, kenelle, mitä. Liikeidea pitää sisällään tiedon miten. Siis liikeidea määrittelee kuinka toiminta-ajatus toteuttamalla ansaitaan rahaa ja saadaan aikaan kannattavaa liiketoimintaa. Liikeidea sisältää kuvaukset markkinoista, tuotteista ja organisaation toimintatavoista ja kuvaa yrityksen vahvuuksia kilpailijoihin nähden omalla toimialallaan.

Jokaisella liikeidealla on oma toiminta-aikansa. Toimivan liikeidean tulee sopeutua ympäristönsä muutoksiin toiminta-aikanaan. Tällaisia ovat esimerkiksi muuttuvat lait ja määräykset tai asiakkaiden muuttunut suhtautuminen myytävään tuotteeseen tai palveluun. Menestyvä yritys on vain harvoin rakennettu yhden liikeidean varaan. Yrityksillä usein onkin monia elinkaarensa eri vaiheissa olevia liikeideoita. On tärkeää jatkuvasti etsiä ja kehitellä uusia liikeideoita elinkaarensa loppupuolella olevien tilalle. [1]

2.3 Käytännön perustamistoimet

Osakeyhtiötä perustettaessa osakkeenomistajat tekevät perustamissopimuksen ja allekirjoittavat sen. Allekirjoituksellaan osakkeenomistajat merkitsevät itselleen perustamissopimuksen mukaisen määrän osakkeita. Perustussopimuksen allekirjoitus hetkestä alkaa myös osakeyhtiön johdon ja tilintarkastajien toimet ja tehtävät. [20]

Perustamissopimuksessa on aina mainittava seuraavat seikat:

1. sopimuksen päivämäärä,
2. kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet,
3. osakkeesta yhtiölle maksettava määrä (merkintähinta),
4. osakkeen maksuaika,
5. yhtiön hallituksen jäsenet, sekä
6. yhtiön tilintarkastajat. [20]

Perustamissopimuksessa mainitaan toimistusjohtaja, mikäli yrityksellä sellainen on. Hallituksen puheenjohtaja voidaan myös nimetä jo perustussopimuksessa. Yrityksen tilikautta koskevat asiat määrätään, joko perustussopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Perustamissopimukseen on lisättävä yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksellä säädellään yhtiön toimintaa ja siinä on mainittava seuraavat tiedot.

1. toiminimi,
2. kotipaikkana oleva Suomen kunta, sekä
3. toimiala.

Jos yhtiö käyttää toiminimeään useampikielisenä, on niistä jokainen mainittava yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestykseen voidaan tarpeen mukaan lisätä muitakin määräyksiä, esimerkiksi osakkeen omistajalla voi olla oikeus lunastaa muulta kuin yhtiöltä toiselle siirtyvät osakkeet eli ns. lunastuslauseke.

Osakkeet voidaan maksaa rahassa, rahalla ja omaisuudella tai kokonaan muulla omaisuudella (apportti). Jos käytetään maksuna apporttiomaisuutta on tästä määrättävä perustamissopimuksessa. Apporttiomaisuudella on oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle luovutushetkellä.

Olettamissäännön mukaan osakkeen merkintähinta merkitään osakaepääomaan, jollei perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä sitä ole määrätty merkittäväksi osittain sijoitetun pääoman rahastoon. Osakeyhtiön vähimmäispääoma 2500 euroa on kuitenkin merkittävä aina osakepääomaan. [20]

2.3.1 Yhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin

Osakeyhtiö syntyy, kun patentti- ja rekisterihallitus merkitsee sen kaupparekisteriin. Rekisteröinti tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa perustussopimuksen allekirjoittamisesta. Osakkeet on oltava maksettuna ennen rekisteröinti-ilmoitusta. Ilman rekisteröintiä yhtiö ei voi hankkia oikeuksia, eikä tehdä sitoumuksia. [20]

Oikeustoimia on mahdollista tehdä ennen rekisteröintiä, mutta niistä vastaavat päätöksen teossa mukana olleet yhteisvastuullisesti. Kun yhtiö rekisteröidään siirtyy vastuu perustamiskirjan jälkeen, mutta ennen rekisteröintiä tehdyistä oikeustoimista suoraan yhtiölle. Rekisteröinnin yhteydessä siirtyy yhtiölle vastuu enintään vuosi ennen perustamissopimusta aiheutuneista velvoitteista, jos ne on yksilöity perustamissopimuksessa. [20]

Rekisteri-ilmoitukseen tulee liittää

1. yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että yhtiön perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä, sekä
2. yhtiön tilintarkastajien todistus siitä, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu.

[20]

Mikäli osakkeita on maksettu apporttiomaisuudella on rekisteri-ilmoitukseen liitettävä liitettävä hyväksytyn tilintarkastajan lausunto. Lausunnon pohjana on perustamissopimuksen apporttiselvitys.

2.3.2 Osakeyhtiön hallinto

Yhtiön toimielimiä ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiössä voi olla myös hallintoneuvosto. [20]

2.3.3 Yhtiökokous

Ylin päätösvalta osakeyhtiössä on osakkeenomistajien muodostamalla yhtiökokouksella. Se on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhtiökokouksessa päätetään mm. tilinpäätöksen vahvistamisesta, voiton käyttämisestä, johdon vastuuvapaudesta ja hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta. [20]

3 RAHOITUS

Aloittava yritys tarvitsee toimiakseen rahaa. Rahan hankkimiseen on pääsääntöisesti kaksi vaihtoehtoa oman pääoman ehtoinen rahoitus ja vieraan pääoman ehtoinen rahoitus.

Yrityksen rahoitustarpeen suuruus tulee kartoittaa perusteellisesti ennen varsinaiseen yritystoimintaan ryhtymistä. Ensimmäisiä myyntituloja voi joutua odottamaan pitkiäkin aikoja. Rahoituksen tulee kattaa yrittäjän ja työntekijöiden palkat kuukausiksi eteenpäin, sekä kaikki juoksevat kulut kuten vakuutukset, puhelinlaskut ja toimitilojen vuokrat.

Niukka alkurahoitus saattaa johtaa yritystoiminnan hitaaseen käynnistymiseen, mutta toisaalta auttaa kustannustehokkaaseen toimintaan. Rahoitusta suunniteltaessa kannatta siis miettiä mahdollisuuksia lisärahoitukseen yritystoiminnan käynnistyttyä ja todellisten kulujen selvittyä. Valtiolta on myös mahdollista saada jonkin asteista tukea alkavalle yritystoiminnalle avustusten, tukien ja lainojen muodossa. [3]

3.1 Oman pääoman ehtoinen rahoitus

Yrittäjä voi sijoittaa toimintaan omaa rahaa tai muuta omaisuutta (apportti), joka on hänen omistuksessaan ja hallussaan. Yleensä pankitedellyttävät noin 20 %:n omarahoitus osuutta ennen kuin voivat harkita lainan myöntämistä.

Omaa pääomaa voivat sijoittaa yritykseen myös yrittäjän ystävät, perheenjäsenet ja tutut. He voivat näin saada omistusosuuden yritykseen. [22]

3.2 Vieraan pääoman ehtoinen rahoitus

Useinkaan omat varat eivät riitä yritystoiminnan käynnistämiseen, vaan lisäksi tarvitaan vierasta pääomaa eli lainaa. Lainaa myöntävät pääasiassa pankit sekä erityisrahoitusyhtiö Finnvera.

Myös muiden ulkopuolisten sijoittajien, esimerkiksi tuttavien tai perheenjäsenten rahat voivat olla lainamuotoista pääomaa, joka pitää maksaa takaisin koron kanssa. Kaikki lainat ja korot tulee aina sopia kirjallisesti.

Lyhytaikaista rahoitusapua voivat antaa myös maksuajan pidennys (tavarantoimittajanlaina), leasing-ratkaisut sekä luotolliset pankkitilit ja luottokortit. Leasing-rahoitus on pitkäaikaista vuokrausta, jossa rahoitettava kohde on pääasiallinen vakuutus.

Muista huomioida vuosikorko, joka voi lyhytaikaisissa rahoitusratkaisuisissa huomattavasti korkeampi kuin tavallisen pankkilainan vuosikorko. [22]

3.2.1 Pääomasijoittaja

Pääomasijoittaja sijoittaa yritykseen rahaa omistusosuutta vastaan. Pääomasijoittaja ottaa huomattavan riskin, kun hän tekee sijoituksen, ja siksi ottaa merkittävää merkittävää tuottoa sijoituksesta. Sijoituksen ehdot on määriteltävä tarkasti osakassopimuksessa. [22]

3.3 Yritystuki

ELY-keskus (Elinkeino-, liikenne- ja ympäritökeskus) voi myöntää yrityksen toimialasta ja sijainnista riippuen tukea yritykselle ja sen suunnitteluun. Yritystuki- ja avustus on yleensä harkinnan varaista ja edellyttää, että yritystoiminta on taloudellisesti kannattavaa. Avustusta tai tukea ei tarvitse maksaa takaisin. Avustuspäätös on haettava ennen investointien aloitusta. Avustukset tehtyihin investointeihin maksetaa yleensä vasta jäkikäteen.

Yritystä perustettaessa ja rahoitusta hankittaessa on muistettava, että yritystoiminnan on oltava kannattavaa ja riippumatonta tukirahoista tai avustuksista. [22]

3.4 Starttiraha

Starttirahalla edistetään uutta yritystoimintaa ja työllistymistä. Starttirahan tarkoituksena on turvata uuden yrittäjän toimeentulo yrittäjyyden alkumetreillä. Tämän ajanjakson katsotaan kestävän enintään 18 kuukautta. [23]

Starttirahaa voi saada työtön työnhakija tai palkkatyöstä, opiskelusta tai kotityöstä kokoaikaiseksi yrittäjäksi ryhtyvä. Starttirahaa ei voi saada ennen kuin työ- ja elinkeinotoimisto arvioi hakijan soveltuvan yrittäjäksi. [23]

Starttirahaa haetaan työ- ja elinkeinotoimistolta verkkopalvelussa tai työ- ja elinkeinoministeriön lomakkeella, jossa selvitetään mm. yrityksen toiminta- ja rahoitussuunnitelma. [23]

Päätöksen starttirahan myöntämisestä tekee työ- ja elinkeinotoimisto. Päätökseen vaikuttaa mm. kilpailutilanne ja yrityksen tarpeellisuus paikkakunnalla. [23]

3.5 Finnvera

”Finnveran tehtävänä on täydentää rahoitusmarkkinoita. Jos pankkilainaa hakevalla yrityksellä ei ole riittäviä omia vakuuksia. Finnvera voi tulla avuksi myöntämällä

lainalle takauksen heikommillakin vakuuksilla. Jos taas pankki on halukas myöntämään yritykselle vain osan sen tarvitsemasta lainasta, Finnvera voi täydentää rahoitusta omalla lainaosuudellaan.”

(Aluejohtaja Tarja Tikkanen, Finnvera info kesäkuu nro 2/2012, 5)

3.5.1 Finnveran rahoitus palvelut

Finnvera tekee suoria pääomasijoituksi aikaisen vaiheen teknologiayrityksiin, joilla on potentiaalia kehittyä kansanväliseksi kasvuyrityksiksi. Haettavilla lainoilla ja takauksilla on mahdollista rahoittaa investointeja kuten tuotantovälineitä tai toimitiloja. Näitä on mahdollista käyttää myös käyttöpääomavajeen täydentämiseen.

[28]

4 KIRJANPITO

Suomessa kaikki yritykset ovat kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitoa ei kuitenkaan pidetä vain muita varten, vaan ensisijaisesti yrityksen ja yrittäjän omaan käyttöön. Huonosti toteutettu kirjanpito sotkee koko yritystoiminnan ja saattaa vaarantaa koko yrityksen olemassaolon.

Tarkka kirjanpito auttaa yrittäjää näkemään yrityksensä taloudellisen tilanteen. Kirjanpito antaa tietoa yrityksen kannattavuudesta ja vakavaraisuudesta rahoittajille ja mahdollisille osakkaille. Kirjanpidon avulla selviää myös yrityksen maksettavaksi tulevat verot.

Kirjanpidolla tarkkaillaan miten raha liikkuu sisään ja ulos yrityksestä, ja lasketaan tulos tilinpäätöksessä. Kirjanpito koostuu yrityksen tuloista, menoista, omaisuudesta, omista varoista ja veloista. [14]

4.1 Kirjanpidon järjestäminen

Yleensä kirjanpito kannattaa jättää ammattilaiselle. Yrittäjä on kuitenkin itse vastuussakirjanpidosta, joten ulkoistetusta kirjanpidosta huolimatta on ymmärrettävä perusasiat. Tarjous kannattaa pyytää muutamalta tilitoimistolta. Tilitoimistoa valittaessa kannattaa huomioida hinnan lisäksi sijainti, joka helpottaa henkilökohtaista palvelua käyntien muodossa ja aineiston toimittaminen on toimistoon helpompaa.

[14]

4.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma mittaa yrityksen liikevaihtoa eli tuloja ja menoja tietyllä ajanjaksolla.

[14]

4.3 Tase

Tase ilmoittaa yrityksen yhteenlasketun omaisuuden ja velkojen arvon määrättyinä ajankohtana. [14]

4.4 Tilintarkastus

Tilintarkastus suoritetaan vuosittain yrityksissä joiden kohdalla täyttyy kaksi seuraavista ehdoista:

- liikevaihto on yli 200 000 euroa
- taseen loppusumma on 100 000 euroa
- palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä

Hyvin pienillä yrityksillä ei ole tilintarkastuspakkoa, mutta sitä saattavat rahoittajat ja tukien myöntäjät vaatia. [14]

5 OSAKEYHTIÖN VEROTUS

Osakeyhtiö on erillinen verovelvollinen. Eli osakeyhtiö maksaa veron voitoistaan ja omistaja osingoistaan. Parhaassa tapauksessa osinko on kokonaan verovapaata ja pahimmassa osakeyhtiön omistaja joutuu maksamaan tuplaveroa. Yrittäjä etsii itselleen optimaalista verotusta riippuen siitä, maksaako itselleen pelkästään palkkaa vai pelkästään osinkoja tai molempia. Osakeyhtiöt maksavat tuloksesta 26 % yhteisöveroa. [15]

Osinko on täysin verovapaata, kun osingon määrä on korkeintaan 9 % yrityksen nettovarallisuudesta ja osinkoa jaetaan alle 90 000 euroa omistajaa kohden.[15]

Jos osinkoa maksetaan yli 90 000 euroa ja maksettu summa mahtuu vielä nettovarallisuussääntöön, niin 70 %:n ylityksestä maksetaan pääomaveroa ja loput 30 % on verovapaata. [15]

Jos osinko ylittää 9 % nettovarallisuussäännön, ylimenevästä osuudesta 70 % on verotettava ansiotulona, mikä merkitsee huomattavan korkeita ansiotuloja ja veroja. [15]

"Osakeyhtiön kannattaa siis kerätä mahdollisimman paljon pääomaa, jotta se pystyy maksamaan mahdollisimman paljon verovapaita osinkoja." [15]

5.1 Alv

"Arvonlisäveroa on lähes poikkeuksetta suoritettava sellaisesta tavaroiden ja palveluiden myynnistä, joka tapahtuu Suomessa liiketoiminnan muodossa. Myös Suomessa tapahtuvasta tavarantoiminnan maahantuonnista menee arvonlisävero. Arvonlisäverolaissa on erikseen mainittu poikkeukset myynnin verollisuuteen." [17]

”Arvonlisävero on kulutusvero, jonka myyjä lisää tavaran tai palvelun myyntihintaan. Myyjä perii veron myynnin yhteydessä ja tilittää sen valtiolle. Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki, jotka harjoittavat liiketoiminnan muodossa tavaroiden tai palveluiden myyntiä, vuokrausta tai niihin rinnastettavaa toimintaa.” [17]

”Palvelun myyntiä on esimerkiksi tarjoilu-, konsultointi- ja kuljetuspalvelu. Verollisena myyntinä pidetään myös tavaran tai palvelun ottamista yrityksestä omaan käyttöön.” [17]

”Arvonlisäveroa maksetaan joka kerta, kun tavara tai palvelu myydään. Vero on kuitenkin tarkoitettu kuluttajan maksettavaksi. Tämän vuoksi myyjällä on oikeus vähentää arvonlisävero, joka sisältyy sellaisen tavaran tai palvelun hintaan, jonka hän on ostanut liiketoimintaansa varten toiselta arvonlisäverovelvolliselta. Näin lopullisiin kuluttajahintoihin sisältyy vain yhdenkertainen vero.” [17]

5.1.1 Arvonlisäverollisesta toiminnasta on rekisteröidyttävä

Arvonlisäverollisen toiminnan harjoittamisesta täytyy tehdä ilmoitus arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Jos tilikauden tulos jää alle 8500 euron ei ilmoittautuminen ole pakollista. Arvonlisäverovelvollisuus ei koske kiinteistöjen ja osakehuoneistojen myyntiä, terveys- ja hoitopalveluita eikä sosiaalipalveluita. Tämä silloin kun yrityksen kaikki tulot tulevat kyseisistä tuotteista tai palveluista. [17]

5.1.2 Arvonlisäveron määrä

yleinen verokanta, joka koskee useimpia tavaroita ja palveluita	23%
elintarvikkeet, rehu, ravintola- ja ateriapalvelut	13%
kirjat, lääkkeet, liikuntapalvelut, elokuvanäytökset, kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsy, henkilökuljetus, majoituspalvelut ja televisioluvat [17]	9 %

5.1.3 Arvonlisäverolliseen toimintaan liittyvät ilmoitus- ja maksuvelvollisuudet

”Arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkityn yrityksen on ilmoitettava arvonlisäveron tiedot kausiveroilmoituksella ja maksettava myyntiensä mukainen arvonlisävero verotilille. Ilmoitukset ja maksut on tehtävä yrityksen oman ilmoitus- ja maksujakson mukaisesti joko kuukausittain, neljännesvuosittain tai kalenterivuositteittain. Tilitettävän veron määrän saa selville, kun vähentää kuukauden myyntien verosta saman kuukauden vähennyskelpoisiin ostoihin sisältyneen veron.”

Myyjän on myös annettava ostajalle lasku, joka sisältää arvonlisäverolaissa määritetyt laskumerkinnot. [17]

5.1.4 Verovähennykset

Yrittäjä voi vähentää osan yrityksen menoista verotuksessa. Vähennyskelpoisia ovat esimerkiksi tulonhankkimisesta johtuneet menot, markkinointikulut, liikkeen perustamismenot, osa edustuskuluista, työmarkkinajärjestön jäsenmaksut sekä toimissa käytetyn tilan vuokra. Verovähennys edellyttää, että menon tarkoitus käy yksiselitteisesti ilmi kirjanpidon tositteesta eli laskusta tai kuitista. Vähennyskelpoisia ovat myös osa vakuutuksista, yritystoimintaan kuuluvat matkakulut ja päivärahat, erilaiset liike-, kokous-, neuvottelu- ja messumatkat. [16]

5.2 Ennakkoperintärekisteri

Ennakkoperintärekisteriin kuuluakseen yrittäjän täytyy tehdä hakemus verohallinnolle. Kun yrittäjä on merkitty ennakkoperintärekisteriin, yrityksen laskutettavan asiakkaan ei tarvitse toimittaa ennakonpidätystä. Jos maksettava suoritus on palkkaa, on palkan maksajan aina toimitettava ennakonpidätys verohallinnolle. [18]

5.3 Kaupparekisteri

”Kaupparekisteri on julkinen rekisteri, johon merkitään elinkeinonharjoittajia eli yrityksiä koskevat tiedot. Pääsääntöisesti kaikkien yritysten on ilmoitauduttava kaupparekisteriin. Yritysten on myös ilmoitettava kaupparekisteritietojensa muutokset, ja useimpien yritysten on toimitettava tilinpäätöstietonsa kaupparekisteriin.” [19]

6 YRITTÄJÄN SOSIAALITURVA

6.1 Työttömyysturva

Yrittäjällä on mahdollisuus liittyä vapaaehtoisen työttömyyskassan jäseneksi saadakseen itselleen ansiosidonnaisen työttömyysturvan. Yrittäjän työttömyyskassoja ovat ammatinharjoittajien ja Yrittäjien Työttömyyskassa – AYT ja Suomen Yrittäjien työttömyyskassa – SYT. [10]

Yrittäjäkassan jäseneksi voi liittyä Suomessa vakituisesti asuva alle 68-vuotias yrittäjä, joka saa pääasiallisen toimeentulonsa yrittäjänä. Yrittäjäksi katsotaan työttömyysturvassa YEL - vakuutusvelvollinen henkilö, joka

-työskentelee johtavassa asemassa yhtiössä, josta hän omistaa itse vähintään 15 % tai hänen perheenjäsenensä tai hän yhdessä perheenjäsentensä kanssa omistaa 30 % osakepääomasta. [10]

-työskentelee yhtiössä, josta hän itse, hänen perheenjäsenensä tai he yhdessä omistavat vähintään puolet osakepääomasta. [10]

Lisäksi edellytetään, että yrittäjä on laajuudeltaan sellaista, että yrittäjän lakisääteisen eläkevakuutuksen (YEL) perusteena olevan työtulon on vähintään oltava 8520 euroa vuodessa. [10]

6.2 Yrittäjän terveydenhuolto

”Yrittäjä voi järjestää itselleen työterveyshuollon työstä johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi. Työterveyshuollon palvelut voi järjestää kunnallisessa terveyskeskuksessa, yksityisessä laitoksessa tai työterveyshuollon ammattihenkilön tuottamina. Yrittäjä saa itselleen työterveyshuollon lisäksi järjestämänsä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon kustannuksista korvauksen. Kelan työterveyshuollon korvausjärjestelmän kautta. Korvauksen määrä on ehkäisevän työterveyshuollon hyväksyttävistä kustannuksista 60 % ja sairaanhoidon kustannuksista 50 %. Kustannuksista maksettava vuotuinen korvaus ei voi kuitenkaan ylittää Kelan vahvistamia enimmäismääriä.” [11]

-Korvausluokkaan I kuuluvat lakisääteisen ehkäisevän työterveyshuollon kustannukset.

-Korvausluokkaan II kuuluvat yleislääkäritasoisien sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset.

Korvauksen laskennalliset enimmäismäärät vuonna 2012

Ehkäisevä työterveyshuolto (korvausluokka I)	Kustannukset	50 %	60%
-Työpaikkaselvitys (korkeampi)	816,50	408,2	489,90
-Muu ehkäisevä työterveyshuolto (alempi)	408,50	204,25	245,10
Sairaanhoito (korvausluokka II)	291,39	145,70	–

[12]

6.3 Muu sosiaaliturva

Yrittäjällä on samat lakisääteiset sosiaalietuudet kuin muilla työssä käyvillä ihmisillä. Mahdollisuus mm. sairauspäivärahaan, äitiysrahaan, vanhempainrahaan, lapsilisään ja eläkkeeseen. Yrittäjä vastaa itse sosiaaliturvan tasosta eli siitä paljonko saa esim. päivärahoja tai aikanaan eläkettä.

Joitakin etuja yrittäjä joutuu kuitenkin hankkimaan vapaaehtoisesti, kuten työtapaturmavakuutuksen ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan. [13]

7 VAKUUTUKSET

Yritystoimintaa harjoittavalla on laissa säädetty vain yksi pakollinen vakuutus YEL, kun yrittäjä täyttää eläkelain piiriin kuulumisen vaatimukset. Mikäli yrittäjällä on yrityksessään työntekijöitä on heidän vakuuttaminen pakollista. Kaikki muut vakuutukset ovat vapaaehtoisia. Useat vapaaehtoiset vakuutukset ovat kuitenkin erittäin hyödyllisiä yritystoiminnan turvaamiseksi. Mikäli yrityksen omistuksessa on tieliikenne käytössä olevia ajoneuvoja tai perävaunuja on niiden vakuuttaminen pakollista. [4]

7.1 YEL (Yrittäjien eläkelaki)

Yrittäjä on itse vastuussa omasta eläkevakuutuksestaan. Yrittäjän on vakuutettava toimintansa yrittäjän eläkelain (YEL) mukaisesti. Vakuutuksen ottaminen on pakollista silloin, kun yrittäjän toiminta täyttää eläkelain piiriin kuulumisen edellytykset. Vakuutus on otettava puolenvuoden kuluessa yritystoiminnan aloittamisesta. Vakuutus on mahdollista ottaa työeläkevakuutusyhtiöstä tai eläkekassasta, jos toimialalta löytyy sellainen. [4]

” Yrittäjäksi katsotaan henkilö, jonka työskentely ei tapahdu työ- tai virkasuhteessa. Muut edellytykset lain piiriin kuulumiseen ovat:

- yrittäjä on 18–67-vuotias
- yritystoiminta on kestänyt neljä kuukautta
- arvioitu työtulo on vähintään 7 105,84 euroa vuodessa.”

[4]

Yrittäjän eläkelain mukaan osakeyhtiössä on vakuutettava henkilö, joka on johtavassa asemassa ja omistaa yli 30 % tai perheensä kanssa yli 50 % yhtiön äänivallasta tai yhtiöstä.

Vakuutuksen perustana on YEL-työtulo. Tämän perusteella lasketaan kertyvän eläkkeen määrä ja vakuutusmaksun suuruus.

”Lain mukaan YEL:n mukaisen työtulon on vastattava sellaista palkkaa, joka olisi maksettava, jos yrittäjän työn tekisi joku toinen yhtä ammattitaitoinen henkilö yrittäjän sijasta tai joka keskimäärin vastaa kyseisestä työstä maksettua korvausta.

Yrittäjän työtuloa ei kuitenkaan voi määrittää korkeammaksi kuin 161 375,00 euroa. Eläketurvakeskus laatii työtulo-ohjeet ja antaa minimisuositukset ammattialakohtaiselle YEL-työtulolle.” [4]

7.1.1 Eläketurvakeskuksen työtulo-ohje

Yrittäjän työtulo-ohje on Eläketurvakeskuksen julkaisu YEL-eläkkeen perustana olevan työtulon määrittämiseksi. [30]

7.1.1.1 Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL

”Sähköliike toiminnassa yrittäjän työtulo riippuu paljolti yrityksen liikevaihdon rakenteesta. Pienimmäksi työtulo jää yrityksellä jonka liikevaihto koostuu suurimmilta osin vähittäismyynnistä. Jos yritys tekee muun toimintansa lisäksi sähkösuunnittelutoimintaa huomattavissa määrin (yli 50 % vuosiliikevaihdosta), työtulon määrää on korotettava 30 %:lla.

Työtulo-ohje kiinnittää huomiota myös seuraaviin seikkoihin:

- Urakointi on ilmoituksenvarainen elinkeino.

- Vuonna 1996 astui voimaan uusi sähköturvallisuuslaki, jonka johdosta useissa kohteissa käyttöönottotarkastuksen suorittaa ainoastaan urakoitsija

- Sähköiset tietojärjestelmät lisäävät työn vaativuutta.” [5]

Liikevaihto, milj. euroa/v	Yrittäjän työtulo, euroa/v
– 0,15	28 000 – 37 000
0,15 – 0,40	34 000 – 44 000
0,40 – 0,60	40 000 – 50 000
0,60 – 1,00	47 000 – 60 000
1,00 –	58 000 –

TAULUKKO1: Työtulon määräytyminen sähköliiketoiminnassa [5]

7.1.1.2 Teknologiateollisuus (Elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus)

”Yrittäjän työtulon minimitasona pidetään yrityksen palveluksessa olevan korkeimmin palkatun henkilön (työntekijän tai toimihenkilön) vuosiansiota korotettuna 20 %:n yrittäjälisällä. Teknologiateollisuuden työehtosopimuspalkkatason (aikatyö) mukaan arvioituna yrittäjän vähimmäistyötuloksi muodostuu:”

Palkkaryhmä, vaativuustaso	Yrittäjän työtulo, euroa/v
Vaativat ammattityöt	33 000 –
Erittäin vaativat ammattityöt	38 000 –

TAULUKKO2: Työtulon määräytyminen teknologiateollisuuden alalla [6]

7.1.1.3 Sähkösuunnittelijat

Sovelletaan SKOL:n työtulo-ohjetta. [6]

7.1.1.4 Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto, SKOL

SKOL:n jäsenyrityksissä (pääasiassa insinööritoimistoja) yrittäjän keskiansioksi arvioidaan 30 000 – 40 000 euroa vuodessa. Työtulon määrä vaihtelee kuitenkin huomattavasti yrittäjän olosuhteista, iästä ja kokemuksesta riippuen. [7]

7.2 TyEL (Työntekijän eläkelaki)

Työntekijän eläkelaki (TyEL) astui voimaan 1.1.2007, minkä jälkeen kaikki työntekijät vakuutetaan TyEL:n mukaan. Vuoden 2012 keskimääräinen TyEL:n mukainen työeläkevakuutusmaksu on 22,8% palkoista. Tilapäisen työnantajan TyEL-vakuutusmaksu on 23,3%. [8]

Työsuhde vakuutetaan TyEL:n mukaan, jos

Työntekijä on 18–67-vuotias. Vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja päättyy sen kuukauden lopussa, jona työntekijä täyttää 68 vuotta. [8]

Työntekijän ansiot ovat vähintään 54,08 euroa kuukaudessa (2012). Ansiot voivat koostua useasta työsuhteesta samalla työnantajalla saman kuukauden aikana. Pienemmät ansiot työnantaja voi vakuuttaa vapaaehtoisesti. [8]

Kun yrityksen palkkasumma on yli 1 8465 000 €, maksuun vaikuttavat myös yrityksen omat työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet. [8]

Työntekijän osuus TYEL-maksusta on 5,15 % (alle 53-vuotiaat) tai 6,50 % (53 vuotta täyttäneet, syntymäpäivää seuraavan kuukauden alusta). Työnantaja pidättää työntekijän osuuden palkasta ja tilittää sen vakuutusyhtiölle työntekijän puolesta. [8]

Työeläketurvan hoitoa varten työnantaja ilmoittaa eläkeyhtiölle työntekijöiden alkaneet ja päätyneet työsuhteet viipymättä. Jatkuvien työsuhteiden palkkatiedot edelliseltä vuodelta työnantaja antaa vuosi-ilmoituksessa vuosittain tammikuun loppuun mennessä. [8]

Palkkailmoitukset ja eläkevakuutusmaksut vakuutusyhtiölle voidaan hoitaa kuukausi- tai vuosi-ilmoituksin. Lisätietoja ilmoittamisesta saa vakuutusyhtiöstä. [8]

7.3 Vapaaehtoiset vakuutukset

Hyvin usein yrityksellä on paljon vapaaehtoisia vakuutuksia riippuen yrityksen toiminnan luonteesta. Näitä voivat olla yrittäjää ja työntekijöitä koskevat vakuutukset kuten esimerkiksi terveysturvavakuutus, henkivakuutus, tapaturmavakuutus työ- ja vapaa-ajalle sekä matkustaja- ja matkatavaravakuutus.

Yrityksen omaisuutta, laitteita ja ajoneuvoja voidaan vakuuttaa vakuutuksilla kuten kiinteistövuokaus, kiinteistön täysarvovakuutus, murto- ja palovakuutus, vuotovuokaus, myrskyvakuutus, konerikko- ja laitevakuutus, kuljetusvakuutus, liikennevakuutus (lakisääteinen), autovakuutus, työkonevakuutus, rakennustyövakuutus, keskeytysvakuutus, vastuuvakuutus ja oikeusturvavakuutus. [9]

8 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

Liiketoimintasuunnitelma on yritystoiminnan kokonaisvaltainen suunnitelma. Sen tarkoituksena on analysoida, perustella ja täsmentää liikeideaa. Hyvä liiketoimintasuunnitelma on yritystoiminnan perusta ja ohjenuora [15]. Liite 1 on Turun yrityspalvelukeskus Potkurin mallipohjaan tehty liiketoimintasuunnitelma. Kyseiselle pohjalle tehtyä liiketoimintasuunnitelmaa käytetään Potkurista saatavaan

lausuntoon, joka helpottaa starttirahan saamista ELY-keskukselta. Puoltavasta lausunnosta on apua myös haettaessa lainan takausta Finnveralta.

9 SWOT- ANALYYSI

Yritys toiminnassa päätöksen tekijä joutuu usein puntaroimaan tekemiään päätöksiä, niistä mahdollisesti seuraaviin tuottoihin tai/ja kustannuksiin. Voiton tai tappion mahdollisuus liittyy olennaisesti yrityksen liiketoimintaan. Yrityksen ottamien liikeriskien todennäköisyyttä on mahdotonta arvioida samalla tavalla kuin monia muita riskejä. Liikeriskejä otettaessa ei esimerkiksi voida käyttää vertailupohjana jo toteutuneita tilastoja. Aviointia on kuitenkin tehtävä jollakin tavalla riskien minimoimiseksi. Eräs ratkaisu riskien arviointiin on ns. nelikenttä- eli SWOT-analyysi. SWOT tulee sanoista strength (vahvuus) , weakness (heikkous), opportunity (mahdollisuus) ja threat (uhka). SWOT-analyysillä tarkastellaan kriitisesti yrityksen toimintaympäristöä, nykytilannetta ja tulevaisuutta. [32]

Yrityksen vahvuudet	Havaitut heikkoudet
+	-
+	-
Tiedostetut uhat	Koetut mahdollisuudet
-	+
-	+

TAULUKKO 3: SWOT -analyysipohja [32]

SWOT –analyysi on esitetty täytettynä liitteenä (LIITE1) olevassa liiketoimintasuunnitelmassa.

10 LASKELMIA

Seuraavissa laskelmissa on tarkasteltu laskutustyötä ja urakkatyötä tekevän yrityksen tuntihinnoittelua, kun työtä tekee yksi työntekijä ja pyritään 2750 euron kuukausipalkaan. Laskelmissa on oletettu urakkatyöstä syntyneiden kokonaiskustannusten jakautuvan seuraavasti: 30 % palkkoihin ja 70 % materiaaleihin. [31]

Tehtäessä laskutustöitä vastaavat suhdeluvut: 70 % palkkoihin ja 30 % materiaaleihin. [31]

Jos asiakas hankkii materiaalit nousee palkkojen osuus kokonaiskustannuksista luonnollisesti 100 %:iin. [31]

KIINTEÄT KUSTANNUKSET	€/vuosi
Kuukausipalkat	0,00
Vuokra, sähkö, lämpö, vesi (500€/kk x 12kk)	6000,00
Vakuutukset, pankki	1000,00
Auto, työkalut, vaatteet	4000,00
Toimisto, atk, kirjanpito,	3300,00
Edustus ja markkinointi	1700,00
Muut	1000,00
YHT.	17000,00
TYÖKUSTANNUKSET	€ / h
Maksettava palkka (2750 € / kk)	18,20
Sosiaalikulut 75 % palkasta	13,67
Työkustannukset yhteensä noin	32,00
Työkustannukset yhteensä vuodessa Käytettävissä olevat työtunnit + hukkatunnit (1500 h + 100 h = 1600 h) Työaika x työkustannukset (1600 h x 32 €/h)	51200,00

TAULUKKO 4: Yrityksen kiinteät- ja työkustannukset (yksi työntekijä) vuodessa

[31]

LASKUTYÖ	
Palkat	51200,00
Muuttuvakustannukset yht. (palkka 70 % kaikista muuttuvista kuluista)	73142,86
Materiaalien osuus muuttuvista kustannuksista	21942,86
Liikevaihto edelliseen perustuen	
Muuttuvat kustannukset	73142,86
Kiinteäkustannukset	17000,00
Arvioidut poistot	500,00
Voitto + verot	5000,00
Lopullinen liikevaihto	95642,86
Katetarve (17000+500+2500)	20000,00
	€ / h
Katetarve laskutettavaa työtuntia kohden (laskutettavat työtunnit 1500 työtuntia)	
tällöin 20000/1500 h	13,33
70 % katteesta saadaan työstä (13,33 x 0,7)	9,33
Laskennallinen työn veloitushinta (9,10 + 32,00)	41,10
	€
Katetarve tarvikkeille (30% tarvikkeista, eli 20000 x 0,3)	6000,00
	%
Kateprosentti tarvikkeille [(6000 / 21942,86) x 100]	27,34

TAULUKKO 5: Laskutustyötä tekevän yrityksen katelaskelma [31]

URAKKATYÖ	
Palkat	51200,00
Muuttuvakustannukset yht. (palkka 30 % kaikista muuttuvista kuluista)	170666,67
Materiaalien osuus muuttuvista kustannuksista	119466,67
Liikevaihto edelliseen perustuen	
Muuttuvat kustannukset	170666,67
Kiinteäkustannukset	17000,00
Arvioidut poistot	500,00
Voitto + verot	5000,00
Lopullinen liikevaihto	193166,67
Katetarve (17000+500+2500)	20000,00
	€ / h
Katetarve laskutettavaa työtuntia kohden (laskutettavat työtunnit 1500 työtuntia)	
tällöin 20000/1500 h	13,33
30 % katteesta saadaan työstä (13,33 x 0,7)	4,00
Laskennallinen työn veloitushinta (4,00 + 32,00)	36,00
	€
Katetarve tarvikkeille (70% tarvikkeista, eli 20000 x 0,7)	14000,00
	%
Kateprosentti tarvikkeille [(14000 / 119466,67) x 100]	11,7

TAULUKKO 6: Urakkatyötä tekevän yrityksen katelaskelma

[31]

11 PÄÄTELMÄT

Tässä opinnäytetyössä on tarkasteltu uuden yrityksen perustamisen vaiheita ja siihen liittyviä asioita. Yrityksen perustamiseen ja yritysmaailmaan liittyvää tietoa on tarjolla erittäin runsaasti niin kirjoissa kuin internetissäkin. Monet aihetta koskevat teokset sisältävät tietoa erittäin runsaasti ja ovat useampisatasivuisia. Tiedon suuren määrän vuoksi pyrin rajaan opinnäytetyöni siten että se palvelisi omaa yrittäjyyden unelmaani mahdollisimman hyvin. Ennen tämän työn tekemistä olin perehtynyt yrityksen perustamiseen hyvin vähän lähinnä enemmän vahingossa kuin omasta tahdosta. Tämän vuoksi uutta tietoa, omaksuttavia asioita oli tietysti hyvinkin runsaasti. Teinkin päätöksen jättää hyvin syvällisen tarkastelun vähemmälle ja keskittyä asioihin, jotka ovat pakollista tietoa yrityksen käynnistämisen kannalta. Yrityksen perustamisen jälkeen on varmasti helpompaa omaksua syvällisempää tietoa, kun ajankohta on sopiva ja peruskäsitteet on hallussa.

Mielestäni erittäin hyvin työn kerää kasaan sen viimevaiheissa laadittu liikeimintasuunnitelma (LIITE1), jossa kerätty tieto ja omat ajatukset yrityksen ideasta on koottu yhteen. Voikin hyvin suositella tämän tapaista ratkaisua muillekin omaa yritystä perustaville.

LÄHTEET

- [1] Tuulikki Holopainen, Anna-Liisa Levonen. Edita 2008. Yrityksen perustajan opas – silta yrittäjyyteen. ISBN 951-37-5210-1
- [2] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.11. ISBN 978-951-1-21944-6
- [3] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.76. ISBN 978-951-1-21944-6
- [4] www.etk.fi/fi/service/yel-yrittajat/237/yel-yrittajat 25.6.2012
- [5] Yrittäjän työtulo 2011 (2012) Eläketurvakeskuksen ohjeet yrittäjän työtulon määrittämiseksi, s.24. ISSN(pdf) 1796-7449
- [6] Yrittäjän työtulo 2011 (2012) Eläketurvakeskuksen ohjeet yrittäjän työtulon määrittämiseksi, s.21. ISSN(pdf) 1796-7449
- [7] Yrittäjän työtulo 2011 (2012) Eläketurvakeskuksen ohjeet yrittäjän työtulon määrittämiseksi, s.38. ISSN(pdf) 1796-7449
- [8] www.yrittajat.fi/fi-FI/tyonantajanabc/tyonantajamaksut/tyelvakuutus 20.06.2012
- [9] www.vakuutustieto.net/yrityksen-vakuutukset-pakolliset-ja-vapaaehtoiset-vakuutukset 15.07.2012
- [10] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.253. ISBN 978-951-1-21944-6
- [11] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.255. ISBN 978-951-1-21944-6
- [9] www.vakuutustieto.net/yrityksen-vakuutukset-pakolliset-ja-vapaaehtoiset-vakuutukset 15.07.2012
- [12] www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/180701123310KÅ?. Open Document 23.7.2012
- [13] www.yrittajat.fi/fi-FI/sosiaaliturvaopas/nuori-yrittaja 24.07.2012
- [14] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.140. ISBN 978-951-1-21944-6
- [15] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s. 59. ISBN 978-951-1-21944-6
- [16] Verohallinto http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_osuuskunta/Arvonlisaverotus 29.07.2012

- [17] Verohallinto http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_ osuuskunta/Arvonlisaverotus
29.07.2012
- [18] Verohallinto http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ ja_ saatio/Ennakkoperintarekisteri
29.07.2012
- [19] Verohallinto <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yleista.html> 29.07.2012
- [20] <http://www.yrittajat.fi/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>
23.07.2012
- [21] <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Sahko-ja-hissit/Sahkoalan-vastuuhenkilot-ja-urakointi/Sahkotoiden-tekeminen/> 17.07.2012
- [22] Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2012, 12. Suomen Uusyrityskeskukset Oy
http://issuu.com/lahtmi/docs/perustamisopas_2012_suk_web?mode=window&backgroundColor=%23222222
- [23] Työ- ja elinkeinotoimisto
http://www.mol.fi/mol/fi/04_yrittaminen/05_starttiraha/index.jsp
- [24] Uusyrityskeskukset ry <http://uusyrityskeskus.fi/>
- [25] Finnvera <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Liiketoiminnan-aloittamisen-rahoitustarpeita/Oma-paeeoma>
- [26] Finnvera <http://www.finnvera.fi/Finnvera3>
- [27] Finnvera <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Liiketoiminnan-aloittamisen-rahoitustarpeita/Investoinnit>
- [28] Finnvera <http://www.finnvera.fi/Liiketoiminnan-aloittaminen/Liiketoiminnan-aloittamisen-rahoitustarpeita/Kaeyttoepaeeoma>
- [29] Irma Meretniemi, Hanna Ylönen ja Kustannusosakeyhtiö Otava. 2008.
Yrityksen perustajan käsikirja 1. painos, s.24. ISBN 978-951-1-21944-6
- [30] Eläketurvakeskuksen www-sivut
http://www.etk.fi/fi/service/julkaisut/440/julkaisut?contentPath=fi%2Fjulkaisut%2Fesitteet%2Fyrittajan_tyotulo_2011&pageOffset=0&firstTime=false 29.08.2012
- [31] Sähköurakoitsijan tarjouslaskenta. Arto Saastamoinen, Isto Autio. Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry 2011. Sähköinfo Oy. ISBN 978-952-231-067-5
- [32] Riskien hallinta 1. painos s.51-52 . Arto Suominen ja Werner Söderström
Osakeyhtiö 1999. ISBN 951-0-21693-3.

LIIKETOIMINTASUUNNITELMA

1 Yritysidea

2 Tuote

3 Asiakkaat ja markkinatiedon hankkiminen

3.1 Asiakkaat

3.2 Markkinat

3.3 Kilpailijat

4 Toimintatavat ja voimavarat

4.1 Myynti ja markkinointi

4.2 Oma osaaminen

4.3 Tuotanto

4.4 Kirjanpito ja talouden suunnittelu

5 Yrityskuva

6 Rahoitus

7 Toiminnan kannattavuus ja hinnoittelu

8 Yrityshankkeen SWOT-analyysi

9 Laskelmat (Kts. erilliset Excel-taulukot)

10 Yrittäjäehdokkaan itsearviointi ja kommentit

LIITE: Laskelmat

Pvm 31.6.2012

Luottamuksellinen

YRITTÄJÄEHDOKKAAN TIEDOT

Nimi: Lasse Rahkonen

Osoite: _____

Postitmp. _____

Puhelin: _____

Sähköposti: _____

Koulutus: _____

Ammatti: _____

Syntymäaika: _____

Päätoiminen yrittäjätoiminta

Sivutoiminen yrittäjätoiminta

1. YRITYSIDEA

Yritysideana on tuottaa sähkö- ja rakennusteknisiä asiantuntijapalveluja, sekä tehdä sähköistys-, rakennus- ja saneeraustöitä pääosin saneeraajille, pienrakentajille ja urakoitsijoille (suunnittelu, asennus, valvonta).

Tarkoituksena on tehdä jokaiselle saneeraajalle, pientalorakennuttajalle tai -urakoitsijalle mittatilaustyönä räätälöity palvelukokonaisuus. Idea sai alkunsa omasta kiinnostuksesta alaa kohtaan ja markkinoiden tarpeesta.

Perustettavan yhtiön osakkailta on hankittuna toimistokiinteistö keskeiseltä paikalta Turun Nummesta. Kiinteistön saneeraus laajentuvan yrityksen toimitiloiksi on käynnissä. Tiloihin tulee työtilaa vähintään viidelle henkilölle.

2. TUOTE

Yritys myy pääsääntöisesti sähkö- ja rakennusteknisiä asiantuntijapalveluja:

- kuntokartoitukset ja -arviot
- uudisrakennuksen tai saneerauskohteen sähkö- ja valaistussuunnittelu
- uudisrakennuksen tai saneerauskohteen sähkö- ja valaistusasennustyöt
- uudisrakennuksen tai saneerauskohteen pääsuunnittelu sekä ARK- ja RAK-suunnittelu
- kohteen rakennuttamistehtävät
- vastaavan työnjohtajan tehtävät
- työmaavalvonta
- saneeraus- ja rakennustyöt

Yrityksen tavoitteena on tarjota kaikki edellä luetellut palvelut asiakkaalle yhdellä yhteydenotolla ja mahdollisimman asiakaslähtöisesti. Vahvin kilpailuvaltti tulee olemaan huomattavasti alan muita toimijoita kevyempi organisaatio- ja kustannusrakenne. Näin voidaan tarjota korkealaatuisia palveluja kilpailijoita edullisempaan hintaan.

Yrityksen edustava ja keskeinen sijainti Turussa sekä laaja palveluvalikoima ovat ehdottomia kilpailuetuja muihin alan toimijoihin nähden.

Riskeinä toiminnalle ovat muuttuvat suhdanteet sekä henkilöstömäärän vähäisyydestä johtuen myös eräät henkilökohtaiset syyt (esim. äkillinen sairaustapaus).

3. ASIAKKAAT JA MARKKINATIEDON HANKKIMINEN

3.1. Asiakkaat

Pientalorakentajat, remontoijat ja urakoitsijat
Taloyhtiöiden osakkaat

Pyritään tarjoamaan palveluja pääosin näille kohderyhmille, koska halutaan tehdä työtä, joka tapahtuu asiakkaan kanssa saumattomassa yhteistyössä ilman hankalaa päätöksenteko-organisaatiota tai vastaavaa. Asiakkaita pyritään hankkimaan pääsääntöisesti Turun talousalueelta. Markkinointi internetissä ja paikallislehdissä sekä oman töiden hoitaminen huolella ja asiakaslähtöisesti poikii puskaradion kautta lisää tilauksia erittäin hyvin. Lisäksi tuttavapiiristä löytyy paljon rakennusalan kontakteja.

3.1. Markkinat

Turun talousalueella:

- paljon vanhoja kiinteistöjä, joiden korjaustarve on ilmeinen. Suunnittelua siis piisaa.

- hyvin vetävä uudistuotanto varsinkin Turun ympäristökunnissa
- tiukentuvat energiamääräykset ja jatkuvasti nouseva energian hinta luovat saneeraus tarpeita muuten kunnossa olevalle rakennukselle. Tällaisissa muutostöissä suunnittelun ja asennustyön tarve tulee jatkossa lisääntymään huomasti.

Rakennusala on hyvin suhdanneherkkä ala uudispuolen osalta, mutta korjaussuunnittelua riittää osaaville tekijöille varmasti myös laskusuhdanteiden aikana.

Verotuksessa hyödynnettävä kotitalousvähennys houkuttelee pienrakentajia tekemään perusparannus ja kunnostustöitä, jotka vaativat suunnittelua, vaikka suunnittelu itsessään ei vähennykseen oikeuta.

3.2. Kilpailijat

Insinööritoimistot, rakennusliikkeet, sähköasennuspalvelut

4. TOIMINTATAVAT JA VOIMAVARAT

4.1. Myynti ja markkinointi

Asiakkaat myyvät palveluitamme puskaradion kautta. Internet ja sanomalehdet ovat markkinointikanavia, joita aion pääsääntöisesti käyttää uusien asiakkaiden hankinnassa puskaradion lisäksi. Lisäksi aion hyödyntää verkostomarkkinointia(Facebook, Google, Twitter ym. sekä yhteistyökumppanit).

4.2. Oma osaaminen

Insinööri koulutus.
Suunnitteluohjelmistona käytän AutoCAD-ohjelmistoa.
Kielitaitona Suomi, Ruotsi, Englanti

4.3. Tuotanto

Yritys sijaitsee keskeisellä paikalla Turussa hyvien yhteyksien varrella. Pysäköintitilaa on pihalla sekä läheisellä pysäköintialueella runsaasti. Omistamaamme puutalokiinteistöön ollaan saneeraamassa juuri yritykselle mitoitettut toimitilat ilman kompromisseja. Alustavaksi henkilöstömääräksi on kaavailtu 2-5 henkilöä, mutta tarvittaessa tiloihin saadaan enemmänkin henkilöstöä. Toimitiloissa tulee olemaan viihtyisän ja tuottavan työympäristön lisäksi loistavat puitteet liikeneuvotteluille ja asiakastapaamisille. Toimitilat antavat siis mahdollisuuden palveluvalikoiman kasvattamiseen. Palvelutuotanto tapahtuu pääosin toimistossa tietokoneella ja suunnitteluohjelmistolla sekä hyödyntämällä normi- ja ohjetietokantoja ja julkaisuja. Toimistoon tarvittavat kalusteet ja tietokoneet on osittain jo hankittu. Investointeihin on kuitenkin varattava näiltä osin vähintään 5000 euroa. Lisäksi tarvitaan matkapuhelimet ja oheislaitteet, esim. kämmentietokoneet. Liikkumiseen kohteilla ja työmatkoilla käytetään omaa autoa.

Listaa oman yrityksesi verkosto, eli kaikki ne toimijat/tahot, joiden kanssa olet yritystoiminnassasi tekemisissä.

Palvelujen ostaja
Viranomaiset
Muut suunnittelijat (esim. LVI)
Urakoitsijat
Sähkö- ja rakennustuotetoimittajat, materiaalivalmistajat
Isännöitsijät
Tilitoimisto
Rahoituslaitokset
Verkkopalvelujen tuottajat, operaattorit
Alan oppilaitokset, kouluttajat
Mainostoimisto
Sosiaaliset mediat (Facebook, Google, Twitter ym.)

4.4. Kirjanpito ja taloudellinen suunnittelu

Yrityksen kirjanpidon hoitaa ulkopuolinen tilitoimisto. Kuukausi / neljännesvuotista tuloslaskelmaraportteja (tunnuslukuja) hyödynnetään taloussuunnittelussa.

Yrityksen toiminnasta laaditaan yksityiskohtainen taloussuunnitelma, joka sisältää:

- Investointilaskelma
- Käyttöpääomalaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tulosbudjetti
- Palkkalaskelmat
- Rahoituksen järjestämisen suunnittelu

5. YRITYSKUVA ELI IMAGO

Halutaan antaa asiakkaille kuva palveluista, jotka tuotetaan juuri heitä varten ja heidän asettamillaan reunaehdoilla. Pyritään saamaan asiakkaat mukaan hankkeen suunnittelu- ja toteutusprosessiin alusta lähtien.

Toimitiloilla ja omilla esiintymisillä pyritään luomaan ammattitaitoinen ja laadukas kuva tarjoamastamme palvelukokonaisuudesta. Asiakkaalle tulee pystyä luomaan tunne paremmasta palvelusta kuin hän odotti.

Kaikessa toiminnassa tulee muistaa, että asiakas on se joka viime kädessä maksaa palkan.

6. RAHOITUS

Yrityksen toiminnan alkaessa rahaa tarvitaan ATK- ja mittalaitteiden sekä toimistokalusteiden lisäksi erilaisiin lisenssimaksuihin ja työvaatteiden hankintaan. Yrityksellä tulee olla myös tasokas internet-sivusto sekä tilitoimisto hoitamassa kirjanpitoa.

Ennen yritystoiminnan aloitusta sekä ensimmäisten toimintakuukausien aikana kertyy jatkuvasti kuluja, mutta ei tuloja. Näiden kulujen kattamiseen tarvitaan rahoitusta.

Rahoitus on tarkoitus järjestää omalla rahoituksella, tulorahoituksella ja vieraalla rahoituksella (laina, Finnvera) ja avustuksilla (Starttiraha).

7. TOIMINNAN KANNATTAVUUS JA HINNOITTELU

Palvelujen hinnoittelu perustuu markkinoiden seurantaan ja erinäisten tahojen julkaisemiin tilastoihin. Hinnoittelun perusajatuksena on tietysti kannattava liiketoiminta, mutta myös kilpailijoita kokonaistaloudellisesti edullisempi palvelukokonaisuus.

Yrityksen myynti keskittyy toiminnan alkuvaiheessa pääsääntöisesti pienrakentajille. Tällöin palvelut pyritään myymään kokonaisuutena suunnittelusta mahdollisesti toteutukseen asti.

Myyvillä tuotteilla ja oikealla hinnoittelulla saadaan palveluliiketoiminnassa aikaan suhteellisen hyvän tuotto pienellä pääomalla.

8. SWOT-ANALYYSI YRITYSHANKKEESTA

Yrityshankkeen sisäiset tekijät:

Vahvuudet

Kokonaisvaltaiset tuotteet
Organisaatorakenne
Toimitilat
Hinnoittelu
Taloudelliset resurssit
Perustajan hyvä osaaminen markkinoissa, tuotekehityksessä ja tuotannossa
Kokemus ja koulutus, jatkuva osaamisen kehittäminen

Heikkoudet

Osaamispuutteet esim. yritys juridiikassa ja laskentatoimessa
Kaikkia palveluita vielä ole testattu markkinoilla

Yrityshankkeen ulkopuoliset ja tulevaisuudessa tapahtuvat tekijät:

Mahdollisuudet

Vallata pientalojen sähkö- ja rakennussuunnittelumarkkinoilta kasvava rooli ja jopa markkinajohtajan asema Turun talousalueella
Asiakaskunnassa tapahtuu keskittymistä, jolloin asiakkaiden hankintaresurssit paranevat

Uhkatekijät

Muuttuvat suhdanteet
Palvelujen ostajat eivät välttämättä heti hyväksy uutta palvelujen tarjoajaa.
Asiakaskunnan keskittyminen saattaa vähentää ostajia

9. LASKELMAT

Kts. erilliset Excel-taulukot, jotka löytyvät Potkurin kotisivuilta.

10. YRITTÄJÄEHDOKKAAN ITSEARVIOINTI JA KOMMENTIT

	heikko --	välttävä -	tydyttävä +	hyvä ++
1. Alan ammatillinen osaaminen	☐	☐	☒	☐
koulutus	☐	☐	☐	☒
työkokemus alalta	☐	☐	☒	☐
2. Kilpailutilanne oman liiketoiminnan aloittamisen kannalta	☐	☐	☐	☒
3. Hakijan yrittäjäkokemus/ -koulutus	☐	☐	☒	☐
4. Toimialan tuntemus	☐	☐	☒	☐
asiakkaat	☐	☐	☐	☒
kysyntä	☐	☐	☐	☒
markkinat	☐	☐	☐	☒
sidosryhmäsuhteet	☐	☐	☒	☐
lainsäädäntö	☐	☐	☐	☒
5. Yritystoiminnan tuntemus	☐	☐	☒	☐
6. Yrittäjäehdokkaan ominaisuudet	☐	☐	☐	☒
itsenäisyys	☐	☐	☐	☒
omatoimisuus	☐	☐	☐	☒
yrittäjämotivaatio	☐	☐	☐	☒
soveltuvuus yrittäjäksi	☐	☐	☐	☒
riskinotto kyky	☐	☐	☐	☒
7. Liikeidean toteuttamiskelpoisuus	☐	☐	☐	☒

Liikevaihto arvio 12 kk: 75000/hlö

Liikevaihto arvio 1-6 kk: 25000/hlö

Toimeentulon aikaviive: 4 kk

Yrittäjäehdokkaan omat kommentit:

Liikeidea on harkittu ja kehitelty pitkään. Toimitilahankinnoilla on tähdätty oman yrityksen perustamiseen. Yrityksen käytännön perustamisjärjestelyt pyritään saamaan valmiiksi nopealla aikataululla.

Ohjeet ja työskentelyn kulku

1a) Asiakkaiden ja tuotteiden/palveluiden määrittäminen

Muista kirjoittaa nimesi ensimmäiseen taulukkoon !

3) Myyntihinta, ostot tuotteittain ja myyntikate. Myös mahdollinen tuotteen työaika

4) Myyntiarvio kappaleissa tai tunneissa vuositasolla

5) Arvioitu liikevaihto

6) Liiketoiminnan kiinteät kustannukset

7) Tulosarvio

Vuotuinen myyntiarvio kappaleissa/ tunneissa (urakat ovat kappaleita)

Lasse Rahkonen, 6.6.2012										
Kokonaismyynni kappaleissa:		30,00	kpl	Laskutettavat tunnit			600,00	h		
Kokonaistunnit		1440,00	h							
		Asiakas	Pienrakentajat ja -urakoitsijat	Asiakas 2	Asiakas 3	-	-	-	Yhteensä	Tunnit
T/P	Tavara / palvelu									
P	Tuntityö		800,00						600,00	
T	Sähkösuunnittelu		15,00						15,00	240
T	Asennus tuntityö		15,00						15,00	600
	Asennus urakka		15,00						15,00	
	-									
	-									
	-									
	-									
	-									
	-									
	-									
	Yhteensä		645,00						645,00	
									Työtunnit	840

Arvioitu liikevaihto

Lasse Rahkonen, 6.6.2012									
Kokonaisliikevaihto:		91 500,00 €							
		Asiakas	Pienrakentajat ja -urakoitsijat	Asiakas 2	Asiakas 3	-	-	-	Yhteensä
Tavara / palvelu									
Tuntityö			24 000,00 €						24 000,00 €
Sähkösuunnittelu			7 500,00 €						7 500,00 €
Asennus tuntityö			30 000,00 €						30 000,00 €
Asennus urakka			30 000,00 €						30 000,00 €
-									
-									
-									
-									
-									
-									
Yhteensä			91 500,00 €						91 500,00 €
									Kokonaisliikevaihto

Laskutustarve alkayksiköissä		
kk/vv		#DIV/0!
pv/kk		#DIV/0!
h/pv		#DIV/0!
Asiakastarve		
Kertaostot		
Asiakkailla tunneissa		#DIV/0!

Kiinteät kustannukset

Lasse Rahkonen, 6.6.2012

Kustannukset	Summa
Yrittäjän eläketulo	30 000,00 €
Yrittäjän eläkevakuutus maksu %	16,2 %
	4 860,00 €
Vieraiden työntekijöiden palkat	
Palkkojen sivukustannus %	40 %
Toimitila- ja kiinteistökulut (vuokrat, vastikkeet, sähkö, vesi, korjaukset, puhtaanapito)	5 000,00 €
Viranomaismaksut	
Vuosittain uusittavat työvälineet (ATK-päivitykset, pientyökalut yms.)	2 000,00 €
Ajoneuvokulut (polttoaine, korjaus, huolto, vakuutukset)	3 000,00 €
Matkakulut (liput, majoitus, päivärahat, km-korvaukset)	
Markkinointikulut (esitteet, ilmoitukset, WWW-sivut)	3 000,00 €
Edustuskulut	500,00 €
Tutkimus- ja kehittämiskulut (koulutus yms.)	
Asiantuntijapalvelut (kirjanpito, tilintarkastus, ATK)	2 000,00 €
Vakuutuskulut (vahinko-, vastuu-, oikeusturva- ja yrittäjän tapaturma-)	2 000,00 €
Hallintokulut (posti, puhelin, tietoliikenne, ATK-kulut, tietohankinta, tsetarvikkeet)	500,00 €
Muut kulut (jäsenmaksut, työvaatteet, pakkaustarvikkeet, kuljetusrahdit)	500,00 €
Lainakorot	1 000,00 €
Yhteensä	24 360,00 €

Tulos

Lasse Rahkonen, 6.6.2012	
	Summa
Myyntitulot	91 500,00 €
Ostot	30 600,00 €
Myyntikate	60 900,00 €
Kiinteät kustannukset	24 360,00 €
Yrittäjätulo brutto	36 540,00 €

Huom! Laskelma ei sisällä poistoja eikä lainan lyhennyksiä